

TARRAFA, sistema de pesca a l'encesa, amb llueres i una gran xarxa que es tira sobre el peix: de l'ar. *ṭarrāḥa* 'xarxa llancívola, de tir', derivat de *ṭaráḥ* 'llançar, gitar, tirar'. □ 1.ª doc.: Moll, 1925, BDLC, com una mena de pesca practicada a Benidorm.

Veg. la descripció en *AlcM*. Com a nom d'una xarxa que hom llança figura en *RMa*. (s.v. *sagena*), el masculí *ṭarrāḥ* té aquest sentit avui a Algèria, i d'aquí han vingut el port. *atarrafa* o *tarrafa* «lança-se essa rède de pancada», cast. *atarrafa* «la arrojan de golpe» (DacEsp.), i ast. *tarrafa* «especie de red de figura de copo» (Vigón). Veg. Dozy, *Gloss.*, 213-214; *Suppl.* II, 32b; DCEC/DECH ATARRAYA i vol. v, 473a43ss.

Tarramanejar, *tarramaner*, veg. nota a *tarambana* (TARAL-LA) *Tarranc*, *tarrancós*, V. *tranca* *Tarrandòs*, V. *terrando*s (TERRA) *Tarranqueta*, V. *tranca*

TARRAQUETA, 'mena de bast', i +TARRAQUET 'traginer de vi' és versemblant que sigui d'origen àrab: probablement de *ṭarrāḥāt* 'fundes que cobreixen una cavalcadura'. □ 1.ª doc.: 1906, Víctor Oliva.

En el volum del *Congrés Intern. Ll. Cat.* (p. 429a) el glossari ribagorçà de Sopeira, recull «*tarraqueta* una mena de bast per carregar els matxos amb bótes de vi», i de *tarraqueta* «lo contrari de a tòs: és a dir, com si ensellesin els animals» (a tòs l'explica com 'lligant els bous pel front', tòs 'front de la bèstia', 429b), ço que deu ser el mateix mot (per més que en aquesta locució li dona també una variant de *tarranqueta*, que deu ser alterada per contaminació de *tarranc* 'tros de blanc o estella').

Se sentia parlar bastant de *tarraquets* a Ribagorça com a nom d'uns traginers. A la Vall de Boí: «traginets miserables, de la banda d'Aragó» (Taüll, 1962); «a diferència del traginer, que mena de 4 a 6 animals, el *tařakét* només en porta dos», Montanyana, 1957. Encara més se'n parlava a la Vall d'Aran. El 1928 m'ho deien a Bossost com un terme despectiu que aplicaven als «aragonesos que vénen amb burros portant botes d'oli i de vi a vendre'n a la vall» (per aragonesos «devien entendre gent de la part catalana de la «província d'Osca», o sigui les valls de la Ribagorçana i de Benasc, úniques cispirenaïques que comuniquen amb la Vall d'Aran, fora del Pallars); «*tařakét*: un home petit amb un ruc, que porta vi a vendre», Gessa, 1932; i al Pontaut i Bossost em recitaven després, contra un hereu negociant, una cobla burlesca: «traginès e *tařakéts*, / ja podét plegà paquets: / s'ei metüt marxant de vi, / et gendre de Bernadets». És ben possible que aquest *tarraquet* prengui nom del bast o tarraqueta que li serveix per al seu tragi de botes; més que més havent-hi els noms d'oficis en -et: cat. *esmolet*, i per als bearnesos veg. llista de Polge, *Rev. Int. d'Onomastique* XVIII, 243.

Com que no es veu a aquest mot una arrel catalana ni romànica, i a Ribagorça hi hagué tan profunda penetració dels moros, seguida després pels molts moriscos que feien de traginers (com aquell que descriu

Cervantes en el *Quixot* II), penso en algun arabisme. Potser *ṭarrāḥa* que designava molts objectes tirats damunt d'una cosa, entre ells un petit matalàs posat damunt del sofà, també «paillason, amas de paille dans un sac de toile pour mettre sur une couchette», i bastantes coses més llançades damunt d'una altra (Dozy, *Suppl.* II, 32a12f.ss.), en particular «housse, couverture d'un cheval» segons Boqtor i l'obra de Burckhardt sobre els Beduïns: és el que un bast ve a ser.

El *ḥ* àrab no és rar que en cat. es transcriu com a *k* (*EntreDL* III, 89, 104, 167, i cites de Steiger que hi dono) i així s'esdevingué en *almatrac*, variant de *MATALAS*, que justament ve de *mařrah*, derivat de la mateixa arrel que *ṭarrāḥa*. Segurament podríem partir d'un ar. *ṭarrāḥāt* plural d'aquest mot, car els mots en -a solen formar el plural en -āt, per més que també n'hi ha que tenen «plural fracte», i en aquest mot l'únic que registra Dozy és el plural fracte *ṭarāriḥ*, però no solament era corrent que hi hagués diversos plurals en ús, sinó que fóra natural que l'ús vulgar dels moriscos preferís un plural regular; la terminació -āt de plural apareix generalment amb pronúncia -et en hispano-àrab.

En efecte Beaussier (602a) testifica que a Algèria el plural és *ṭarrāḥāt* i confirma significats ben semblants al que convé: «les cinq ou six feutres réunis, placés sous la selle», «paquet de six peaux filali», i a l'Est algerià «quantité de gerbes à dépiquer dans la journée». Aquesta etimologia àrabiga és molt més sòlida que la vaga connexió amb un basc dial. *tarraka* 'arrossegant' (probablement no antic en basc, i amb -ka sufix basc modern) que suggeria jo en *TopHesp.* II, 295.

També es podria pensar en *ṭarrāq* 'viatger' («viator» *RMa.*; Dozy, *Suppl.* II, 40b), però costaria més d'explicar la terminació i el significat.

Tarratita tort. (BDC III, 111), mot de creació expressiva.

TARREC, origen desconegut. □ 1.ª doc.: 1409 (doc. val., *AlcM*).

Micer Joan, el de les receptes valencianes de 1466, porta «Recepta per a mal de membre --- sia menjadura. LVI. Sia presa la rae(l) del cobonbro --- e açò matex fa lo *tarech* ---» (BABL VII, 436). És possible, però evidentment incert, que sigui un malnom tret de l'herba el nom d'un «Jacobus *Tarrach*» que Alart (*InvLC*) troba en un doc. d'Argelers (11), a. 1292; en tot cas assenyala «*galitricum*: tarrec» Nebr. 121; però com que això no és en el Busa-N. (eds. 1507 ni 1562) ni en el Nebrixa Latino-Hispanicum de 1492 (s.v. *galnic*) ni hi ha articles *tarrago* en l'*Español-Latino* de c. 1495, ho deu treure d'alguna versió posterior del Nebrixa català.

Cavanilles (*Observ.* II, 323) identifica el *tarrec* amb la *Salvia verbenaca*, fr. *saug* *verbénacée*, cast. *s. con hojas de verbena* (classe II, diandria). Jo n'he vist i sentit a parlar en terres valencianes: *tāřék* en el Maestrat, planta boscana que vam veure per la vall de la Salzadella (1961); més al Sud amb è; a Torís em mos-